

REČ UREDNIKA

Sedam decenija života profesora Zorana Stojanovića povod je da zajedničkim izdanjem dva renomirana časopisa – jednog, najstarijeg iz oblasti krivičnih nauka na ovim prostorima (*Revija za kriminologiju i krivično pravo*) i drugog, čiji idejni tvorac je upravo Slavljениk (*CRIMEN*) – obeleži ovaj vredan jubilej.

Zadovoljstvo priređivača je utoliko veće što se profesor Stojanović i dalje nalazi u punoj stvaralačkoj snazi zahvaljujući kojoj učestvuje u domaćim i međunarodnim naučnim projektima i nalazi vremena da piše i objavljuje radove u zemlji i inostranstvu. Uz to, on predaje na svom matičnom fakultetu i u Republici Srpskoj, a vrši i funkciju dekana na jednom od pravnih fakulteta u Podgorici.

Očigledno, nije izgubio od svog poslovličnog entuzijazma sa kojim je ranije stižao da obavlja i društvene funkcije (zamenik Gradonačelnika Novog Sada, savezni ministar pravde, predsednik Komiteta za prikupljanje podataka o izvršenim ratnim zločinima i niz drugih) i naučno-stručne poslove, među kojima se posebno izdvaja članstvo i predsedavanje brojnim komisijama za izradu zakona iz krivične oblasti. Slavljениk, naime, s pravom smatra da je pisanje zakona iz svoje materije jedan od najznačajnijih angažmana profesora pozitivno pravnih predmeta. Zahvaljujući tome, on je poslednjih decenija dao odlučujući doprinos razvoju krivičnog zakonodavstva u Srbiji i Crnoj Gori. Sa druge strane, brojna izdanja njegovih udžbenika krivičnog i međunarodnog krivičnog prava (da pomenem samo njih jer impresivna Bibliografija na kraju ovog izdanja govori sama za sebe o bogatstvu tematike kojom se autor bavio) bitno je uticala na razvoj tih grana prava na našim prostorima.

Pri svemu tome, prof. Stojanović je pokazao zavidnu doslednost držeći se načela za koje se zalagao još u svojim prvim radovima. Krivično pravo je, po njegovom mišljenju, krajnje (*ultima ratio*) sredstvo za kojim društvo treba da posegne u kontroli kriminaliteta i ta reakcija mora počivati na osnovnim principima koji oličavaju pravnu državu. Ne odstupajući od njih, Slavljениk se uspešno distancirao od jeftinog samoreklamerstva i izbegao učešće u izradi krivičnih zakona koji (pod izgovorom o vanrednom stanju ili na talasu kod građana indukovanoj osećanja ugroženosti zločinima koji uzbuđuju javnost poput terorizma, organizovanog kriminaliteta, seksualnog viktimizovanja dece i sličnih) polaze od sasvim drugačijeg pristupa – populističkog licitiranja kako da se granice krivične reakcije prošire, a sankcije po svaku cenu pooštre, čak i protiv načela na kojima krivično pravo već vekovima počiva. Zbog toga je za sve nas koji se bavimo krivičnim naukama važan kriterijum za ocenu nekog zakona iz ove materije postalo to da li je profesor Stojanović učestvovao u njegovom pisanju.

Ovom prilikom treba pomenuti i činjenicu da je Slavljениk na pravnim fakultetima u Novom Sadu (gde je već stekao status našeg vodećeg krivičara srednje generacije) i kasnije u Beogradu rukovodio izradom velikog broja magistarskih, master

i doktorskih radova. Kao korisnik Humboltove stipendije koja mu je otvorila vrata brojnih nemačkih univerziteta i odličan poznavalac nemačke krivično pravne literature, on mlađim kolegama preporučuje da uče nemački jezik koji je za krivičare u Evropi od najvećeg značaja (istina, on odlično vlada i italijanskim i engleskim, zahvaljući čemu je stanju da prati i literaturu na tim jezicima).

O ljudskim oslobinama profesora Stojanovića govori i činjenica da je stekao status omiljenog profesora i kolege, rado viđenog učesnika na brojnim naučnim skupovima čija se reč uvažava. U svim prilikama dobronameran i korektan u op-hođenju sa drugima, stekao je veliki broj prijatelja i poštovalaca, o čemu – na svoj način – govori i broj autora koji su se, u relativno kratkom vremenu, odazvali pozivu da svojim radovima obogate ovo zajedničko izdanje CRIMEN-a i Revije za kriminologiju i krivično pravo.

Nadam se da sa drugim ko-urednikom ovog izdanja (profesorom Stankom Bejatovićem) delim osećanje časti što smo imali priliku da učestvujemo u njegovom pripremanju. U tome su nam pomogle i brojne koleginice i kolege koje su se angažovale u ovom projektu.

Ostaje mi da poželim Slavljenu još mnogo godina uspešnog rada i da ga podsetim na jedan dug koji ima prema našoj naučnoj zajednici – od njega očekujemo da uskoro krivičnu literaturu obogati delom koje odavno nedostaje: *Filozofija krivičnog prava* koja bi mogla da bude kruna njegove karijere. Sa druge strane, njegov naučni put neka posluži mlađima kao nauk da će se zahvaljujući vrednom radu i veri u sebe na kraju naći na mestu koje im pripada.

u Beogradu,
decembra 2017.

Đorđe Ignjatović